

Eerlijke Verzekeringswijzer: samenvatting praktijkonderzoek Transparantie & Verantwoording

Het doel van de Eerlijke Verzekeringswijzer is om Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) aan te moedigen bij de verzekeringsgroepen die actief zijn op de Nederlandse levensverzekeringsmarkt. De Eerlijke Verzekeringswijzer stelt daarom de vraag in hoeverre financiële instellingen door hun financiële diensten, activiteiten ondersteunen die bijdragen aan een sociaal rechtvaardige en duurzame wereld.

In dit praktijkonderzoek is onderzocht in hoeverre verzekeraars transparant zijn over hun investeringen, organisatiestructuur en bedrijfsvoering. Het doel van deze beoordeling is om de verzekeringsgroepen die onderzocht worden in de Eerlijke Verzekeringswijzer te stimuleren om transparanter te worden, nu en in de toekomst, over de bijdrage die zij leveren aan het ontwikkelen van een duurzame samenleving.

Voor financiële instellingen is transparantie en verantwoording heel belangrijk. Als kapitaalverschaffers spelen financiële instellingen een belangrijke rol in bijna alle sectoren van de economie. Als investeerders dragen zij een zekere verantwoordelijkheid voor de invloed van deze economische activiteiten op het milieu en de samenleving. Hieruit volgt dat financiële instellingen niet alleen het grote publiek en hun eigen klanten moeten informeren over hun activiteiten, zij zouden ook zo transparant mogelijk moeten zijn over de bedrijven, projecten en overheden waarin zij investeren.

- **Onderzoekskader**

In dit praktijkonderzoek worden de in Tabel 1 genoemde verzekeringsgroepen, inclusief hun nationale en internationale moeder- en dochterbedrijven, beoordeeld door de Eerlijke Verzekeringswijzer:

Tabel 1 Geselecteerde verzekeringsgroepen

Verzekeraar	Groep
Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen	Achmea
AEGON Levensverzekering	Aegon
Allianz Nederland Levensverzekering	Allianz
ASR Levensverzekering	ASR
Delta Lloyd Levensverzekering	Delta Lloyd
Generali Nederland	Generali
Legal & General Nederland	Legal & General
Loyalis Leven	APG ⁱ
Nationale Nederlanden	NN Group
Vivat Verzekeringen	Anbang ⁱⁱ

ⁱ APG, een pensioenuitvoerder en vermogensbeheerder, is in de methodologie opgenomen als het moederbedrijf van verzekeraar Loyalis.

ⁱⁱ In dit praktijkonderzoek is Vivat Verzekeringen onderzocht en niet Anbang.

De tien grootste verzekeringsgroepen die actief zijn op de Nederlandse markt worden onderzocht en ontvangen een score met betrekking tot beleggingen voor eigen rekening en, indien relevant, vermogensbeheer:

- een score voor transparantie en verantwoording met betrekking tot de investeringen op de balans van de verzekeraar – die worden gedaan met verzekeringspremies – alsmede voor organisatiestructuur en operationele management. Dit heeft betrekking op beleggingen die door de verzekeringsgroep voor eigen rekening worden gedaan, als ook beleggingen voor de rekening van polishouders. Deze categorie wordt beschreven als **beleggingen voor eigen rekening**.
- een score voor transparantie en verantwoording met betrekking tot de investeringen van vermogensbeheerders die behoren tot dezelfde groep. Deze vermogensbeheerders beleggen de verzekeringspremies van de verzekeraar, maar beheren ook investeringen van particuliere en institutionele investeerders. De laatste categorie staat los van verzekeringsactiviteiten. In de beoordeling wordt een onderscheid gemaakt tussen *zelf beheerde beleggingsfondsen* (beheerd door een dochteronderneming van de verzekeringsgroep) en *overige investeringen*. Het laatste heeft betrekking op beleggingen binnen de context van mandaten, directe investeringen in aandelen, of in beleggingsfondsen van andere vermogensbeheerders. Deze categorie van *zelf beheerde beleggingsfondsen* en *overige investeringen* wordt in het kort beschreven als **vermogensbeheer voor derden**.

Voor de categorie beleggingen voor eigen rekening zijn vragen beantwoord, op basis van publiek kenbare informatie, over de volgende thema's:

- Organisatie;
- Beleid;
- Investerings;
- Rapportage; en
- Klachtenmechanisme.

Voor de categorie vermogensbeheer voor derden zijn vragen beantwoord, op basis van publiek kenbare informatie, over de volgende thema's:

- Beleid;
- Investerings;
- Zelf beheerde beleggingsfondsen;
- Overige investeringen;
- Rapportage; en
- Klachtenmechanisme.

Voor alle thema's zijn vragen geformuleerd die vervolgens zijn beantwoord op basis van publiek kenbare informatie. Elke verzekeringsgroep kreeg punten die de algehele prestatie van deze investeringscategorie weerspiegelen. Scores zijn toegekend op een schaal van 1 tot 10.

- **Resultaten**

De verzekeringsgroepen zijn beoordeeld voor beleggingen voor eigen rekening en voor vermogensbeheer voor derden. In Tabel 2 staan de scores, gebaseerd op een schaal van 1 tot 10, voor beide categorieën. Verzekeringsgroepen kunnen een bonuspunt ontvangen indien ze een toezegging tot verbetering doen.

Tabel 2 Scoreoverzicht

Verzekeringsgroep	Score voor beleggingen voor eigen rekening	Score voor vermogensbeheer voor derden
Achmea	4	3
Aegon	4	3
Allianz	2	1
APG	8	2
ASR	6	Niet actief
Delta Lloyd	7	3
Generali	2	1
Legal & General	4	1
NN Group	5	7
Vivat Verzekeringen	4	9

- **Onderzoekresultaten voor beleggingen voor eigen rekening**

In Tabel 3 wordt een overzicht gepresenteerd van de scores voor alle verzekeringsgroepen voor beleggingen voor eigen rekening.

Tabel 3 Scores voor beleggingen voor eigen rekening

Verzekeringsgroep	Score
Achmea	4
Aegon	4
Allianz	2
APG	8
ASR	6
Delta Lloyd	7
Generali	2
Legal & General	4
NN Group	5
Vivat Verzekeringen	4

Deze tabel toont aan dat de meeste verzekeringsgroepen op de volgende beoordelingselementen niet transparant zijn over de beleggingen voor eigen rekening. APG, ASR en Delta Lloyd zijn een positieve uitzondering:

- De meeste verzekeraars scoren heel laag op de transparantie over daadwerkelijke investeringen. Negen van de tien verzekeringsgroepen publiceren niet een volledige lijst van entiteiten waarin geïnvesteerd wordt. APG, via dochteronderneming Loyalis, is de enige verzekeringsgroep die een compleet overzicht publiceert van alle investeringen, inclusief de hoogte van de investering per entiteit. Deze lijst wordt gepubliceerd in één document, wat leidt tot meer transparantie.
 - Achmea, Aegon, APG, Delta Lloyd en Vivat publiceren een uitsluitingslijst met bedrijven die niet voldoen aan het verantwoord investeringsbeleid. Allianz, ASR, Generali, Legal & General en NN Group publiceren geen uitsluitingslijst.
 - Verzekeringsgroepen zijn behoorlijk transparant over hun verantwoord beleggingsbeleid en interactie met bedrijven over sociale en milieuonderwerpen. Het komt vaak voor dat het duurzaamheidsverslag van een verzekeringsgroep extern is geverifieerd.
 - Verzekeringsgroepen zijn behoorlijk transparant over de organisatiestructuur. De meeste verzekeraars publiceren hun beloningsbeleid. Een krappe meerderheid van de verzekeringsgroepen publiceren een volledige lijst van dochterondernemingen. Verklaringen van de gehele groep over de activiteiten in belastingparadijzen komen niet vaak voor. Niet alle verzekeringsgroepen rapporteren over alle landen waarin zij actief zijn.
 - Verzekeringsgroepen scoren redelijk op het rapporteren over engagement met bedrijven waarin geïnvesteerd wordt. Ook al worden er niet altijd volledige lijsten met namen van bedrijven gepubliceerd, een samenvatting of voorbeelden van engagement zijn vaak wel beschikbaar. Over gesprekken met andere stakeholders, waaronder maatschappelijke organisaties, is de rapportage ook redelijk. Een grote meerderheid van de verzekeringsgroepen publiceren volledige stemverslagen.
 - Verzekeringsgroepen scoren zeer slecht op het doorverwijzen van belanghebbenden die geschaad zijn door investeringsactiviteiten. ASR is de enige verzekeringsgroep die niet-klanten de mogelijkheid biedt om een klacht in te dienen over hun investeringsbeleid. ASR verwijst daarnaast naar een extern klachtenmechanisme.
- **Onderzoekresultaten voor vermogensbeheer voor derden**

In Tabel 4 wordt een overzicht gepresenteerd van de scores voor alle verzekeringsgroepen voor vermogensbeheer.

Tabel 4 Scores voor vermogensbeheer voor derden

Verzekeringsgroep	Score
Achmea	3
Aegon	3
Allianz	1
APG	2
ASR	Niet actief
Delta Lloyd	3
Generali	1
Legal & General	1
NN Group	7
Vivat Verzekeringen	9

Deze tabel laat zien dat de meeste verzekeringsgroepen niet erg transparant zijn over hun investeringen via vermogensbeheer voor derden. Positieve uitzonderingen hierin zijn NN Group en Vivat Verzekeringen. De meeste verzekeringsgroepen publiceren minder informatie gepubliceerd over investeringen voor derden dan voor beleggingen voor eigen rekening:

- Een meerderheid van de verzekeringsgroepen is transparant over de uitsplitsing van beleggingen in interne en externe beheerde beleggingsfondsen. Verdere informatie, zoals een uitsplitsing van beheerd vermogen per land of regio, is nauwelijks beschikbaar.
- Vivat is de enige verzekeringsgroep die informatie publiceert over alle beleggingen in fondsen die door de groep zelf worden beheerd. Vivat publiceert de namen van bedrijven, overheden, vastgoedprojecten en fondsen waarin geïnvesteerd wordt, inclusief hoeveel per entiteit wordt geïnvesteerd. Vivat is ook open over de derivaten waarin belegd wordt, inclusief de reden voor investering. NN Groep is een goede runner-up. Delta Lloyd publiceert wat informatie, zoals over vastgoedprojecten en de namen van bedrijven en overheden waarin het obligaties bezit. De overige verzekeringsgroepen beperken hun rapportage tot de meest belangrijke beleggingen.
- Voor de overige investeringen, beheerd door externe vermogensbeheerders, is nauwelijks informatie beschikbaar. Alleen Vivat geeft hierbij een overzicht van de entiteiten waarin geïnvesteerd wordt.
- Transparantie met betrekking tot het verantwoord beleggingsbeleid en interactie met bedrijven is bijna van hetzelfde niveau als voor de categorie beleggingen voor eigen rekening. De beleidsstukken voor vermogensbeheer voor derden gaan niet altijd in op investeringsprincipes voor alle sectoren en thema's. De engagementverslagen zijn doorgaans geldig voor zowel de investeringen voor eigen rekening als voor vermogensbeheer voor derden.
- Wanneer een verzekeringsgroep engagement voert met bedrijven, wordt dit meestal gedaan voor zowel vermogen belegd voor eigen rekening, als ook voor het vermogen dat voor derden beheerd wordt.
- Achmea, Aegon, APG, Delta Lloyd en Vivat publiceren een uitsluitingslijst met bedrijven die niet voldoen aan het verantwoord investeringsbeleid. Allianz, Generali, Legal & General en NN Group publiceren geen uitsluitingslijst.
- Geen enkele verzekeringsgroep biedt niet-klanten expliciet de mogelijkheid om een klacht in te dienen over het beleggingsbeleid. NN Group heeft de toezegging gedaan het klachtenmechanisme open te stellen voor niet-klanten.

Zie hoofdstuk **Error! Reference source not found.** en **Error! Reference source not found.** voor een volledig overzicht van alle resultaten.

- **Aanbevelingen**

Gebaseerd op de resultaten van dit praktijkonderzoek over transparantie en verantwoording van de grootste verzekeringsgroepen die actief zijn op de Nederlandse markt, heeft de Nederlandse Eerlijke Verzekeringwijzer de volgende aanbevelingen geformuleerd, voor zowel de beleggingen voor eigen rekening als voor vermogensbeheer voor derden:

1. Publiceer een volledige lijst van alle dochter- en zusterondernemingen, inclusief die in belastingparadijzen. Daarnaast zouden verzekeringsgroepen die actief zijn in belastingparadijzen hun activiteiten en diensten in deze plaatsten moeten toelichten.

2. Verzekeringsgroepen zouden moeten rapporteren voor ieder land waarin zij actief zijn over omzet, winst, kosten en (belasting) betalingen aan regeringen.
3. Stel een volledig duurzaam investeringsbeleid op en publiceer deze. Het beleid moet helder zijn over de principes van verantwoord beleggen die toegepast worden op alle relevante thema's (zoals mensenrechten, klimaatverandering en belastingen) en sectoren (zoals bosbouw, mijnbouw en landbouw). Het beleid moet worden toegepast op zowel beleggingen voor eigen rekening als voor vermogensbeheer voor derden.
4. De verzekeringsgroepen kunnen en zouden veel transparanter moeten zijn over hun investeringen en over interacties met bedrijven over sociale en milieuonderwerpen. Zonder onrecht te doen aan de verplichtingen jegens klanten, kunnen verzekeringsgroepen veel transparanter zijn met betrekking tot de informatie die zij beschikbaar stellen aan de samenleving. In het licht van deze punten, zouden alle verzekeringsgroepen de volgende stappen kunnen nemen:
 - Publiceer een geconsolideerd overzicht van de aandelen en obligaties van de groep, waarin het totaal aan beheerd vermogen wordt weergegeven. Werk dit overzicht regelmatig bij. Deze lijst zou compleet moeten zijn en niet worden beperkt tot de tien grootste investeringen. Het publiceren van alle holdings in één rapport, zoals Loyalis dat heeft gedaan, is transparanter dan het publiceren van de holdings in aparte fondsenrapporten.
 - Publiceer jaarlijks een overzicht van het aantal bedrijven waarmee interactie is geweest over sociale en milieuonderwerpen (in lijn met GRI FS10).
 - Publiceer een verslag van de interactie met individuele bedrijven, of publiceer een gedetailleerd en extern geverifieerd overzicht van de doelstellingen en het resultaat van de interactie.
 - Publiceer een overzicht van het stemgedrag, waarin is aangegeven hoe er gestemd is over ESG-onderwerpen en waarbij is aangegeven of het om een Environmental, Social of Governance-onderwerp gaat.
5. Zorg er voor dat het duurzaamheidsverslag extern is geverifieerd, door een onafhankelijke auditeur. De auditeur moet nagaan of er rekening gehouden wordt met GRI-standaarden en of het rapport informatie bevat met betrekking tot alle GRI-criteria. Deze audits zouden niet alleen moeten concluderen dat er geen reden is om aan te nemen dat de aangeleverde informatie in strijd zou zijn met GRI-standaarden. De audit zou ook moeten beoordelen of er voldoende informatie is aangeleverd met betrekking tot bepaalde criteria (zoals FS6 en FS10 uitsplitsing naar sector).
6. Publiceer een lijst van overheden en bedrijven die uitgesloten zijn van investering, voor zowel beleggingen voor eigen rekening als voor vermogensbeheer voor derden. Licht, bij voorkeur de reden van uitsluiting toe.
7. De verzekeringsgroepen zouden niet-klanten, inclusief getroffen gemeenschappen en maatschappelijke organisaties, moeten wijzen op een klachtenmechanisme voor klachten over het investeringsbeleid van de verzekeringsgroep. Bij voorkeur zou dit een extern klachtenmechanisme moeten zijn.

